Redoxné reakcie

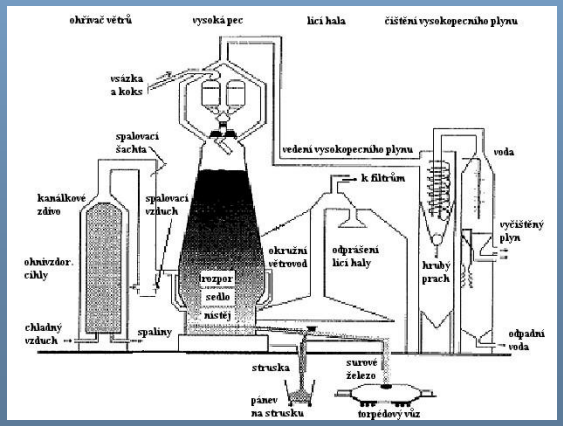

REDOXNÉ REAKCIE

Chemické reakcie, pri ktorých sa menia oxidačné čísla atómov nazývame redoxné reakcie

$$2Mg + O_2 \longrightarrow MgO$$

$$2Mg \longrightarrow 2Mg^{II} + 4e^-$$

Oxidácia je chemická reakcia pri ktorej častica odovzdáva elektróny

$$O_2 + 4e^- \longrightarrow 2O^{-II}$$

Redukcia je chemická reakcia pri ktorej častica prijíma elektróny

$$2Mg + O_2 + \cancel{4e^-} \longrightarrow 2Mg^{II} + 2O^{-II} + \cancel{4e^-}$$

$$2Mg + O_2 \longrightarrow 2MgO$$

Napíšte chemické reakcie, ktoré prebiehajú v kadičkách.

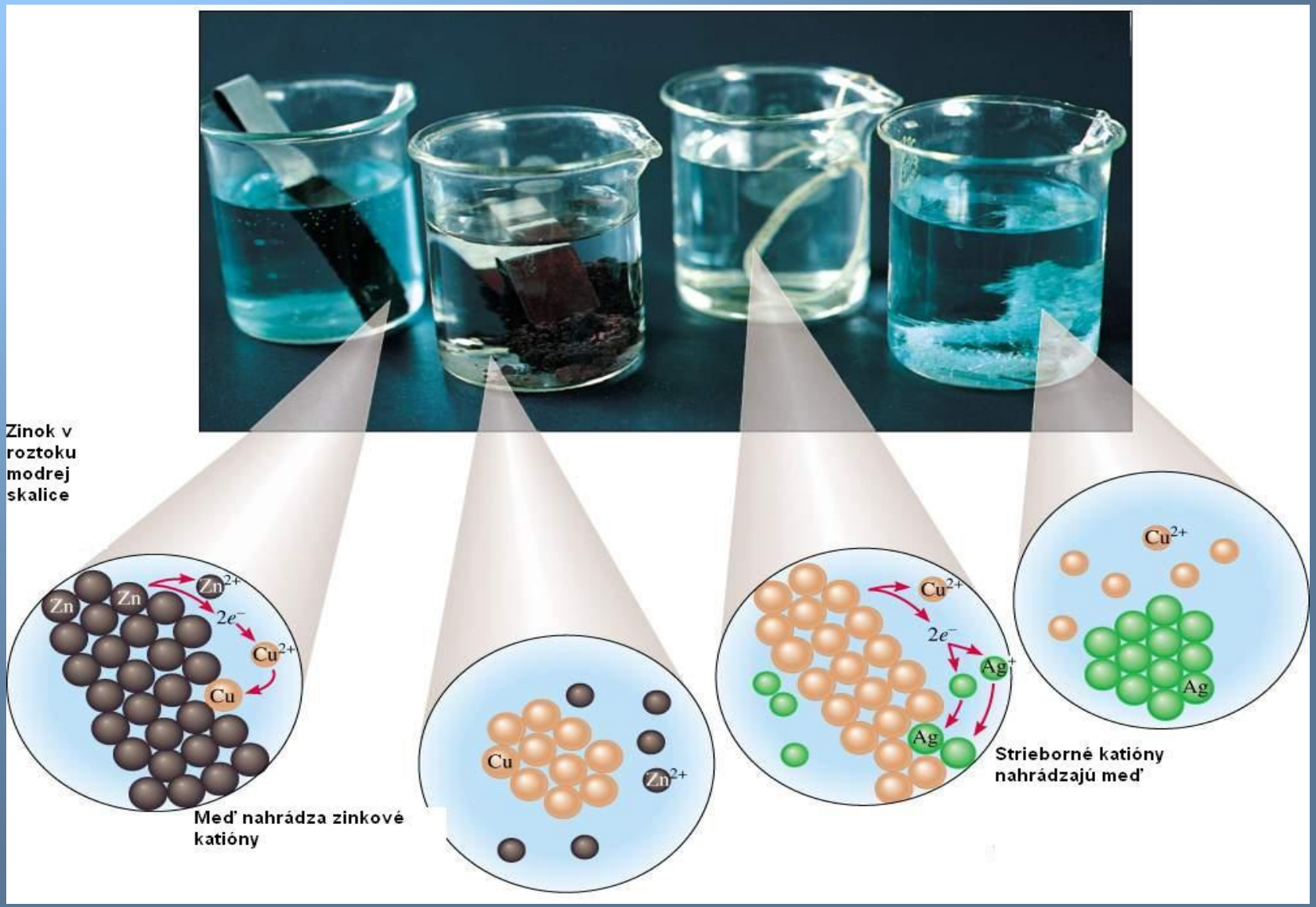

$$Zn + CuSO_4 \longrightarrow ZnSO_4 + Cu$$

$Zn \longrightarrow Zn^{II} + 2e^-$ Zn je oxidovaný Zn je redukčné činidlo

$Cu^{II} + 2e^- \longrightarrow Cu$ Cu^{II} je redukovaná Cu^{II} oxidačné činidlo

Medený drôt reaguje s dusičnanom strieborným a vzniká strieborný kov.

Čo je oxidačným činidlom v tejto reakcii?

$$Cu + 2AgNO_3 \longrightarrow Cu(NO_3)_2 + 2Ag$$

$Cu \longrightarrow Cu^{II} + 2e^-$

$Ag^+ + 1e^- \longrightarrow Ag$ Ag^+ sa redukovalo Ag^+ je oxidačné činidlo

Oxidačné číslo

Oxidačné číslo alebo oxidačný stupeň vyjadruje počet elektrónov, ktoré by atóm odovzdal alebo prijal pri úplnej polarizácii väzieb. .

Oxidačné číslo nie je skutočná fyzikálna veličina, slúži len ako pomôcka (hlavne) pri tvorbe názvoslovia anorganických zlúčenín. Jeho hodnota sa zapisuje rímskymi číslicami ako horný index napravo od atómu (resp. skupiny atómov) a pohybuje sa v intervale od -IV do VIII)

Oxidačné číslo

1. Voľné prvky majú oxidačné číslo

   $Na, Be, K, Pb, H_2, O_2, P_4 = 0$

2. Jednoatómové ióny majú oxidačné číslo rovné náboju iónu.

   $Li^+, Li = I; Fe^{3+}, Fe = III; O^{2-}, O = -II$

3. Oxidačné číslo kyslíka je obyčajne –II. V H_2O_2 a O_2^{2-} sa rovná –I.

4. Oxidačné číslo vodíka je +I . *V hydridoch kovov má vodík oxidačné číslo* –I.

5. V skupine IA majú kovy I, v IIA skupine kovy II a halogény –I.

6. Súčet oxidačných čísel v reakcii sa rovná nule

Určite všetky oxidačné čísla v zlúčenine $H_2 CO_3$?

O = -II H = +I

3x(-II) + 2x(I) + ? = 0

C = IV

Oxidačné čísla prvkov v PSP

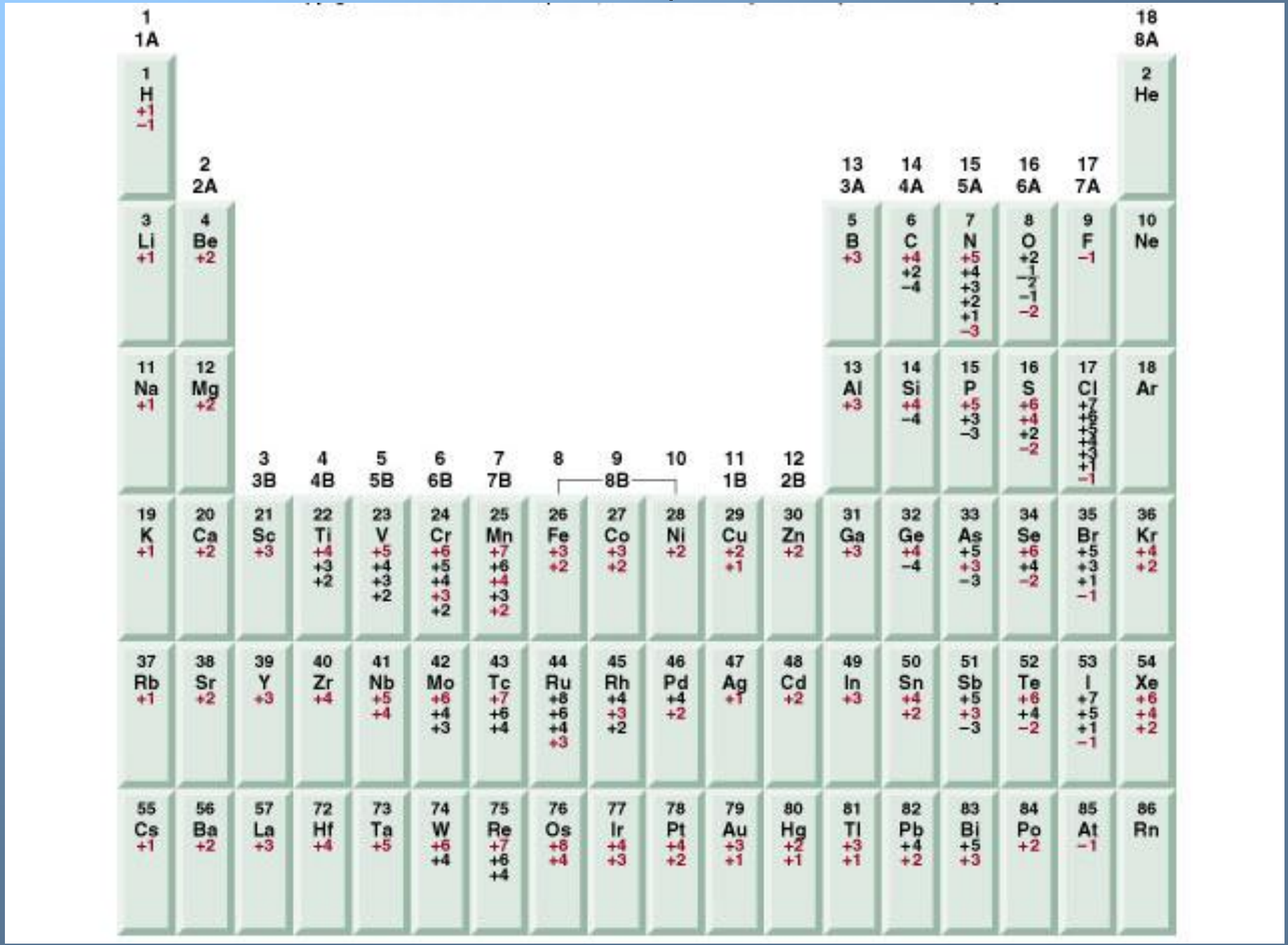

Určite všetky oxidačné čísla v zlúčeninách.

IF_7

F = -I

7x(-I) + ? = 0

I = VII

$NaIO_3$

Na = I O = -II

3x(-II) + I+ ? = 0

I = V

$K_2Cr_2O_7$

O = -II K = I

7x(-II) + 2x(I) + 2x(?) = 0

Cr = VI

Typy oxidačno-redukčných reakcií

Syntéza

$$A + B \longrightarrow C$$

$$\overset{0}{S} + \overset{0}{O_2} \longrightarrow \overset{+IV\ -II}{SO_2}$$

Rozklad

$$C \longrightarrow A + B$$

$$\overset{+I\ +V\ -II}{2KClO_3} \longrightarrow \overset{+I\ -I}{2KCl} + \overset{0}{3O_2}$$

Elektrochemický rad napätia kovov – Beketov rad

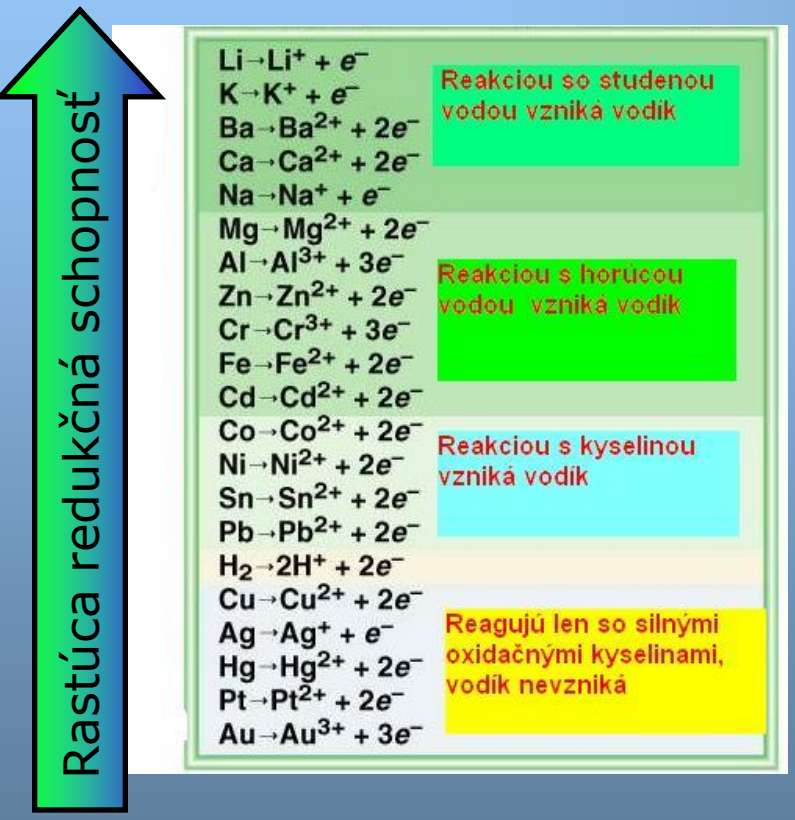

Vylučovanie vodíka

$$M + BC \longrightarrow AC + B$$

M je kov

BC je kyselina alebo H_2O

B je H_2

$$Ca + 2H_2O \longrightarrow Ca(OH)_2 + H_2$$

~~$$Pb + 2H_2O \longrightarrow Pb(OH)_2 + H_2$$~~

- Kovy nad vodíkom vytláčajú zo zlúčenín kovy pod vodíkom
- Kovy pod vodíkom sú ušlachtilé, nad vodíkom neušlachtilé

Napíšte chemické reakcie látok na obrázku a jav vysvetlite.

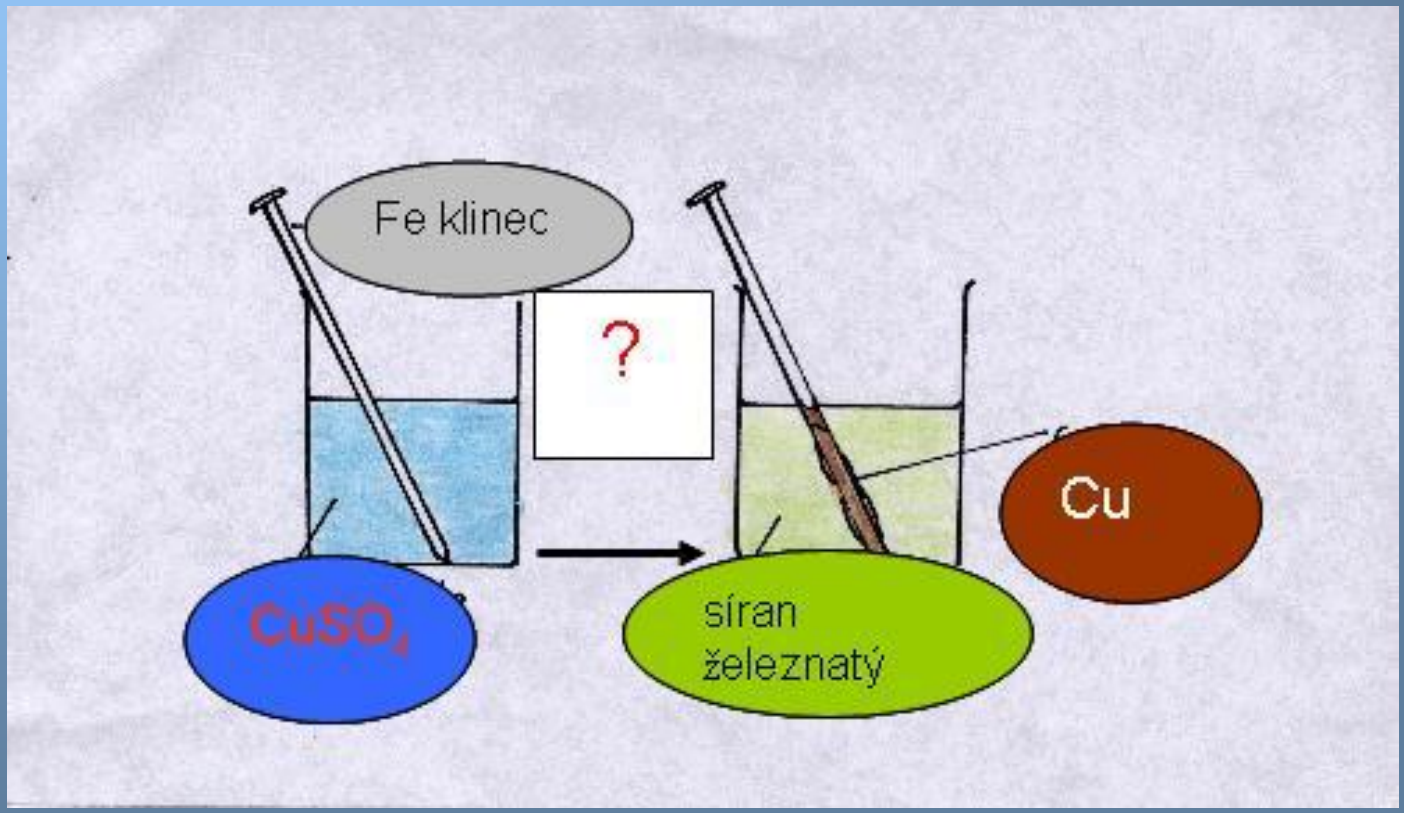

Korózia je zmena povrchu kovu pôsobením vonkajších činiteľov- vody, kyslíka, koróznych plynov.

Hrdza – vzniká na povrchu železných predmetov, predmety ničí.

Príčinou hrdze je vznik korózneho článku

$2\ Fe + O_2 + 2\ H_2O \rightarrow 2\ Fe(OH)_2$

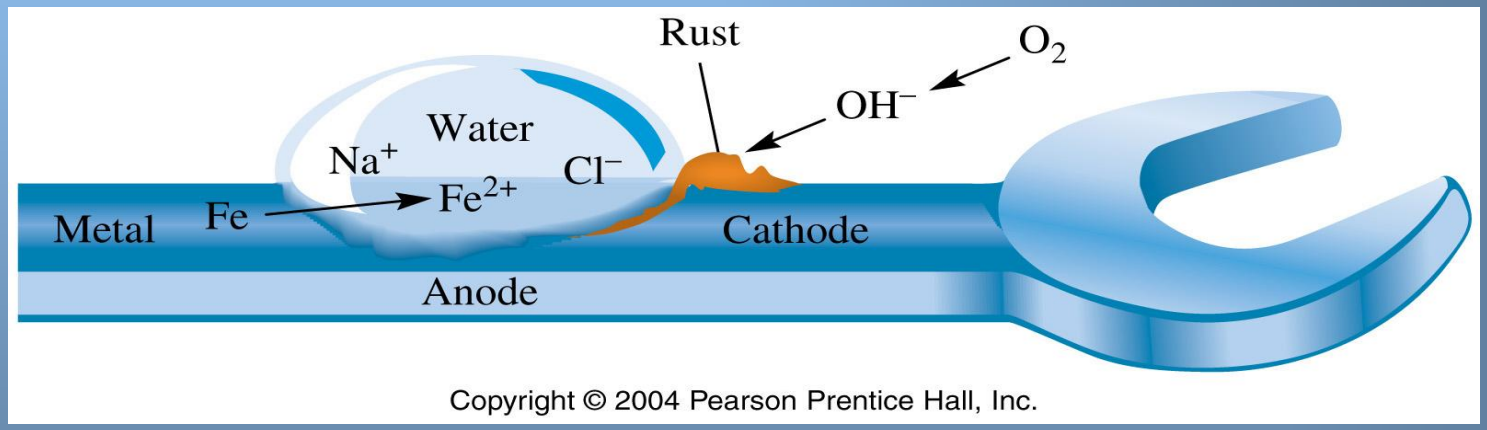

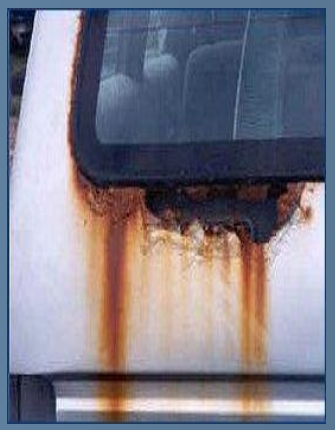

Medenka – $CuCO_3\ .Cu(OH)_2$ – medené predmety chráni

Redoxné reakcie

Elektrický článok

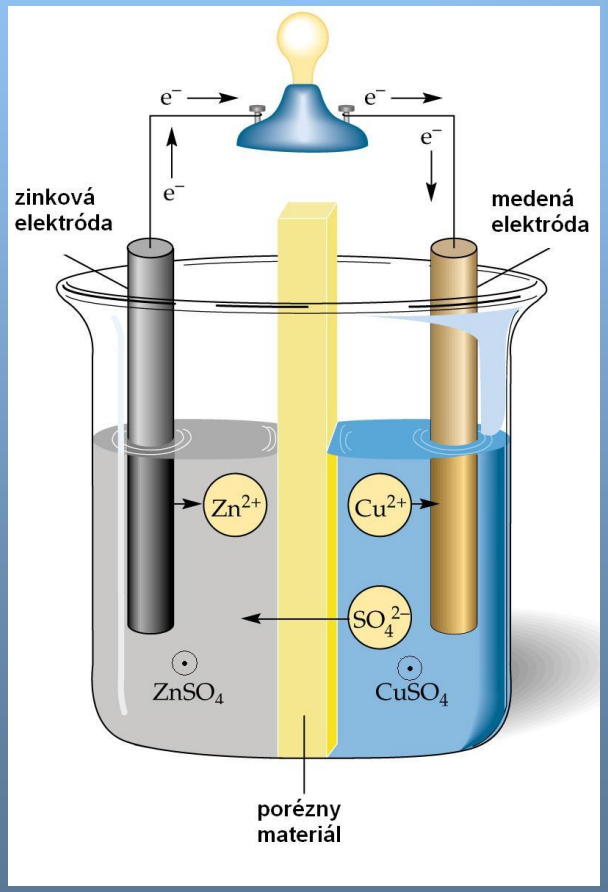

Príprava vodíka

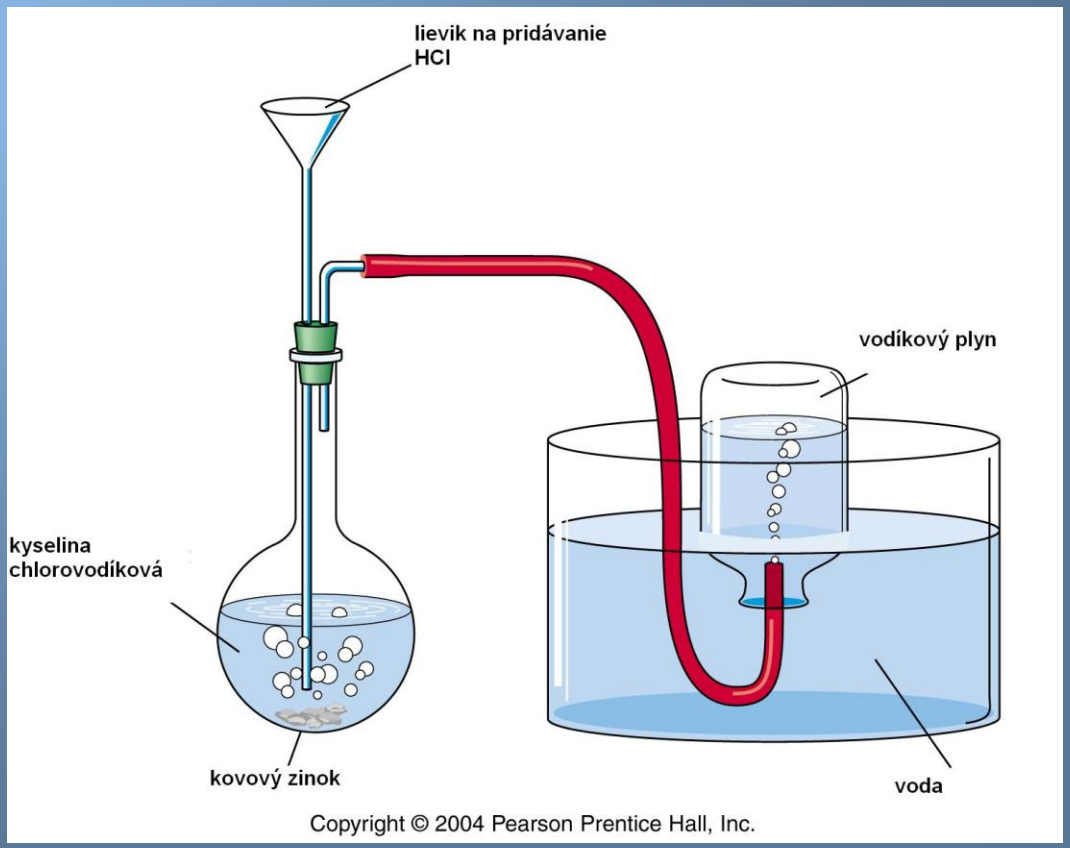

Zaraďte nasledujúce reakcie podľa typu

$Ca^{II} + CO_3^{-II} \longrightarrow CaCO_3$	zrážacia
$NH_3 + H^+ \longrightarrow NH_4^+$	protolytická
$Zn + 2HCl \longrightarrow ZnCl_2 + H_2$	Redoxná, vylučovacia
$Ca + F_2 \longrightarrow CaF_2$	Redoxná, syntéza

Chémia v akcii: Dychový analyzátor alkoholu

$$3CH_3CH_2OH + 2\overset{+VI}{K_2Cr_2O_7} + 8H_2SO_4 \longrightarrow$$
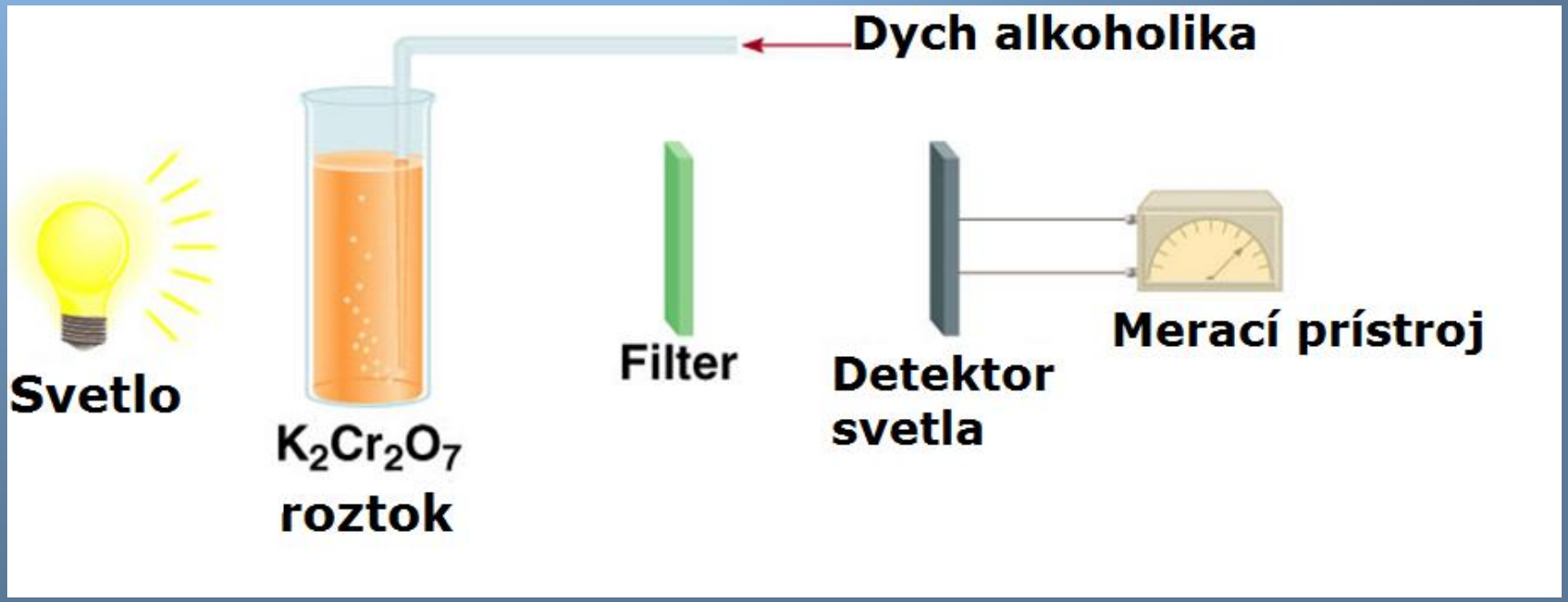
$$3CH_3COOH + 2\overset{+III}{Cr_2(SO_4)_3} + 2K_2SO_4 + 11H_2O$$